

MRK Műszaki Tudományok Bizottsága

Általános megjegyzés:

Végleg lezárult a felsőoktatás expanziójának időszaka és elérkezett a minőségfejlesztés korszaka.

A tömegoktatás - mindenütt a világon – minőségvesztéssel járt, hazánkban sem kerülhettük el, amelyben az alábbi tényezők játszottak szerepet:

- közoktatás romló teljesítménye
- felsőoktatás hiányosságai pedagógiai technológia / módszertanok területén
- normatív szabályozás („ mindenkit felvenni és megtartani ”)
- az intézményrendszer „ elburjánzása „

A változás a minőség fejlesztése érdekében indokolt, amelyre az új felsőoktatási törvény, pontosítások után alkalmas lehet. A „ koncepció ” legfőbb erényei :

- a „ keret ” jelleg (hosszabb időszakra szólhat)
- a rugalmasság (bár „konzerválja az intézményrendszert)
- a finanszírozás (kevésbé van kitéve a „ piaci hatásoknak ”)
- motiváció a minőségfejlesztés érdekében (ez nem konzekvensen érvényesül).

1. A képzés szerkezetére vonatkozó észrevételek:

- Amennyiben a lineáris képzési rendszerről visszatérünk a duális (főiskolai, egyetemi) szerkezethez (és konzerváljuk a duális intézményrendszer is), így a rendszer újból „ zsákutca ” jelleget ölt, amely ellen évtizedeken keresztül küzdöttek a főiskolások.

Erre utal, hogy az „ alapképzésnek két tartalmilag két különböző típusa van : a gyakorlati és az akadémiai ”.

Mindkettő felsőfokú végzettséget és szakképzettséget (BA/ Bsc) eredményez. A zsákutcát az sem oldja fel, hogy „ egyes szakokon, illetőleg egyes hallgatók esetében ” biztosítható meghatározott kritériumok esetében az átjárhatóság.

Sokkal inkább indokolt lehet az akadémiai mellett a „ professonal Master ” szakok (pl.: Master of Education mintájára, a Master of Engineering, Master of Economic, stb.) létrehozása.

A közös alapszakok után meghatározott kritériumok teljesülése esetében lehetséges az akadémiai vagy a gyakorlati mesterszakokon való továbbhaladás ill. a munkaerőpiacon való elhelyezkedés.

Ez esetben az MSc szint elméleti megalapozása nem fejeződhet be az alapképzésben, hanem folytatódnia kell a mesterképzésben is.

Ez a modell teszi lehetővé, hogy az alapképzés (Bachelor) és ez alatti képzés (FSZ) valóban tömegméretűvé (korosztály 40-50 %-a) váljon, és azt követően megvalósuljon a gyakorlatorientált mesterképzés (pl: MEng) és az akadémiai irányultságú (MSc; PhD) képzés színvonalát a leendő fejlesztők, kutatók, tudorok illetve a társadalmi elit tudomány- és kultúrateremtő igényeinek megfelelően az eddigiekhez képest lényegesen emelni lehessen.

Megjegyzendő, hogy a mérnököt az különbözteti meg a természettudóstól (pl.: a fizikustól), hogy gyakorlatorientált megoldásra törekszik.

2. A Felsőoktatás intézményei

„ Fontos (?), hogy világosan megkülönböztessük az egyetemeket a főiskoláktól „– áll az indoklásban.

A tervezet meghatározza az „ Egyetem ”, a „ Főiskola ”; az „Egyetemi kar ” és a „Főiskola kar ” kritériumait és feladatait.

Az oktatási területen a főiskolák számára az „elsősorban ” megszorítás legalábbis elvileg mindegyik képzési szintet és területet megengedi; a kutatás tekintetében viszont csak az egyetemen elvárt tevékenység a kutatások folytatása.

Az indoklásban olvasható:

„ A rugalmas szabályozás mindazon által nem zárja ki sem a feladatok közötti átjárást,.. és a „főiskola feladata” részben(fejezetben) olvasható: „ de a főiskolán kutató tevékenység is folytatható,, megfogalmazások sem oldják fel az ellentmondást, ami az indoklás további, általunk is fontos megállapításai, és a főiskola feladatai között feszül:

„ A változásokkal csak azok tudnak lépést tartani, akik maguk is kutatnak.....ezért a minőségi oktatás feltétele a minőségi kutatómunka,”

A tudásalapú társadalom/ gazdaság kihívása csak az a felsőoktatási intézmény képes hatékony választ adni, amely a „ tudásháromszög ” (oktatás- kutatás – innováció) szinergikus egységének szellemében szervezi meg tevékenységét.

Igaz mindegyik tudományterületre , de különösen igaz a műszaki tudományok területén tevékenykedő felsőoktatási intézményekre (legyenek egyetemek vagy főiskolák) , hogy kutatómunkájukat a térségükben működő vállalkozások innovációs szükségleteire kell építeni, javítva azok versenyképességét, amellyel hozzájárulhatunk a munkahelyteremtéshez és a gazdasági növekedés előmozdításához, végeredményben a térségben lakók életminőségének javításához.(Ez a felsőoktatás küldetése.)

Szükséges a főiskolákon (műszaki) is a térségi feladatokra fókuszált (!), a kritikus tömeget (személyi feltételekben, laborparkban, pénzben) biztosítani képes (részben helyben, részben hálózati partnerekkel) tudományos műhelyek, kiválósági központok, kutatási részlegek kiépítése, amelyek világszínvonalon tevékenykednek, hiszen a verseny a „ világpiacon ” folyik.

A tudományos műhelyekhez, kutatórészlegekhez szervesen kötődnek a Doktori Iskolák, amelyek részben megsokszorozhatják a kutatói kapacitást, másrészt pedig biztosíthatják a fenntarthatóságot, a folytonosságot, a tudományos utánpótlást.

Főiskolák számára is szükség van további mozgósító erőre, motivációra a minőségfejlesztés (oktatási, kutatási, szolgáltatási) fenntarthatósága szempontjából. Az egyetemmé válás lehetősége elvileg fennáll (?), de az nem könnyen teljesíthető (3 doktori iskola, stb.) és nem is feltétlenül cél minden esetben.

Ugyanakkor azon intézmények számára, amelyek egy-két területen „ kiválósági központokat”, kutató részlegeket hoznak létre, hatékony, jó motiváció lehet az „ University of Applied Sciences „” (Gyakorlati Tudományok Egyeteme) cím elnyerése, meghatározott kritériumok (kutatási tevékenység, másod-,és harmadlagos forrásszerzés, nemzetközi kapcsolatol, stb.) alapján, pályázat keretében. Az így elért „presztizs növekedés” jelentős mértékben hozzájárulhat a beiskolázási tevékenység, a vállalkozói-kutatói tevékenység, valamint a nemzetközi kapcsolatok(oktatási, kutatási) terén folytatott munka eredményességéhez.

A Comenitry College jellegű szerepkör, bármennyire is „ társadalmi fontosságukat tekintve egyenrangúak ”, kevésbé tud ösztönző erőt mozgósítani a minőségi előrelépés terén.

Dunaújváros, 2010 november 10.

Kadocsa László